

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 24339/12

Özgür MUTLU / Türkiye

Başkan

Paul Lemmens,

Yargıçlar

Valeriu Griçco,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 4 Eylül 2018 tarihinde komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölümü), 5 Mart 2012 tarihli başvuru ile davalı Hükümet tarafından 22 Mart 2018 tarihinde verilen bilgiler dikkate alınarak yapılan müzakereler neticesinde aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2018. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Özgür Mutlu Türk vatandaşı olup, 1985 doğumludur ve İzmir’de tutuklu bulunmaktadır.

A. Davanın Koşulları

2. Davaya konu olaylar, başvuran tarafından ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. Başvuran, olayların meydana geldiği dönemde, Isparta E tipi Cezaevinde hapis cezası çekmektedir. Başvuran ile üç koğuş arkadaşı arasında, 21 Kasım 2010 tarihinde, bir arbede yaşanmıştır.

4. Devlet Hastanesinin aynı gün verdiği muayene raporuna göre, başvuranda her ikisi de basit tıbbi müdahalelerle tedavi edilebilir olan, sol kaşının yan tarafında keskin bir cisme bağlı olan kenarları düzgün 3 santimetre çapında bir kesik ve sol burun konkasında 2 santimetre çapında yüzeysel kesik bulunmaktadır.

5. İlgili, yine aynı tarihte, Cezaevi Disiplin Kurulu tarafından sorgulanmıştır. İlgili gerçekleşen kavganın detaylarını Kurula anlatmıştır. Disiplin Kurulu, olaya dâhil olan diğer mahkûmların da ifadelerini almıştır.

6. Cezaevi Disiplin Kurulu, 6 Aralık 2010 tarihinde, başkasını darp ve yaralama suçundan dolayı, başvurana ve diğer üç mahkûma yirmi gün süreli tecrit cezası vermiştir. Bu ceza, kendiliğinden, aynı süre zarfında, aileler tarafından ziyaret edilme yasağını da içermektedir.

7. İcra hâkimi, 23 Eylül 2011 tarihinde, cezaevi gardiyanlarını sorguladıktan sonra, başvuranın disiplin cezasına karşı yaptığı itirazı reddetmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, 18 Kasım 2011 tarihinde, bu kararı onaylamıştır.

8. Başvuran, 24 Ocak 2011 tarihinde, görevini kötüye kullandığı gerekçesiyle cezaevi personeli hakkında şikâyette bulunmuştur. Başvuran, özellikle, cezaevi idaresinin, bilhassa tehlikeli bir şahısı kendisiyle aynı yere koyarak, fiziki bütünlüğünün korunması hakkına riayet etmediğini ileri

sürmektedir. Başvuran ayrıca, arbeye sonrasında gerekli tedavinin uygulanmamasından şikâyetçidir. Başvuran, kavgaya neden olmamasına rağmen kendisini cezalandırmaları sebebiyle, Disiplin Kurulu üyelerinin görevlerini kötüye kullandıklarını da ileri sürmektedir.

9. Isparta Cumhuriyet Savcısı, 26 Mart 2011 tarihinde, başvuranın hastaneye aynı gün sevk edildiği ve Disiplin Kurulunun görevini kötüye kullanmadığı gerekçesiyle kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir.

10. Burdur Ağır Ceza Mahkemesi, 20 Mayıs 2011 tarihinde, ilgilinin itirazını kabul etmemiştir. Bu karar, 13 Temmuz 2011 tarihinde, başvurana tebliğ edilmiştir.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları ve Uygulaması

11. İlgili iç hukuk ve içtihatlar, *Çetin/Türkiye* ((kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 47768/09, §§ 7-10, 14 Haziran 2016) ve *Güngör/Türkiye* ((kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 14486/09, §§ 12-16, 4 Temmuz 2017) kararlarında tanımlanmıştır.

ŞİKÂYETLER

12. Başvuran, Sözleşme'nin belirli bir hükmünü ileri sürmeden, kendisine verilen cezanın haksız olduğunu ve ailesi tarafından ziyaret edilmesini de engelleyerek yirmi gün boyunca tecrit odasında tutulmasının insanlık dışı muamele teşkil ettiğini değerlendirmektedir. Başvuran, koğuş arkadaşı tarafından darp edilmekten de şikâyetçidir, idarenin, bu şekilde yaralanmasına ilişkin önleyici tedbir almadığını ve uygun tıbbi tedaviyi uygulamadığını ileri sürmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

13. Başvuran, özellikle, yirmi gün boyunca tecrit odasına koyulmaktan şikâyetçidir. Mahkeme, başvuranın bu süre zarfında ailesi tarafından ziyaret edilmesi yasağının disiplin cezası olan tecrit cezasından geldiğine göre, başvuranın şikâyetlerini Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca inceleyecektir, söz konusu madde şu şekildedir:

"Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz."

14. Mahkeme, konu ile ilgili hukukun genel ilkeleri açısından, *Ramirez Sanchez/Fransa* [BD], (No. 59450/00, §§ 112-150, AİHM 2006-IX) ve *Öcalan/Türkiye* (No. 2), (No. 24069/03 ve 3 diğer başvuru, §§ 93-149, 18 Mart 2014) kararlarına atıfta bulunmaktadır.

15. Mahkeme, bir disiplin cezası olan tecrit cezasının uygulandığı sırada mahkûmun bulunduğu maddi koşullar ve bu cezadan kaynaklanan kısıtlamalarla ilgili olarak, ilgilinin on iki günlük aynı cezaya çarptırıldığı, yukarıda anılan *Güngör* (§ 27-29) kararına atıfta bulunmaktadır.

16. Somut olayda, *Güngör* kararından farklı olarak, başvurana verilen yirmi günlük tecrit cezasının süresi, iç hukuk tarafından düzenlenen bu cezaya ilişkin en uzun süredir (ibid. § 12). Mahkeme, başvuranın tecrit odasındaki tutukluluk koşullarının ilgili mevzuatın uygun hükümleri tarafından düzenlenen koşullardan farklı olduklarını düşündürecek hiçbir unsur sunmadığını gözlemlemektedir. İlgili, kendisine karşı alınan önlemin, sağlığı açısından herhangi zararlı etki teşkil etmediğini ve duyuşsal anlamda bir tecrit olmadığını ileri sürmektedir.

17. Oysa, Mahkeme, daha önce azami yirmi günlük tecrit cezasının süresini kısa olarak nitelendirmiştir (*Güngör*, yukarıda anılan, § 35). Mahkeme, başvurana verilen cezanın "mükerrer" olmadığını kaydetmektedir (bk. *mutatis mutandis* (gerekli değişikliklerin yapılması koşuluyla), *Khider/Fransa*, No. 39364/05, §§ 114, 121, 122 ve 133, 9 Temmuz 2009).

18. Sonuç olarak, Mahkeme, söz konusu tecrit cezasının, Sözleşme'nin 3. maddesinin kapsamına girmesi için asgari ağırlık eşiğini aşmadığı kanısındadır (bk., *a contrario* (aksi ile kanıt), *Payet/Fransa*, No. 19606/08, §§ 65 ila 85, 20 Ocak 2011, bk. ayrıca, *Karakaş/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 68909/01, 9 Kasım 2004 (Sözleşme'nin 3. maddesine dayalı F tipi cezaevindeki koşullara ilişkin şikâyetlere kabul edilemezlik kararı).

19. Mahkeme, verilen cezanın "hakkaniyetten yoksun" olduğuna dair şikâyet ile ilgili olarak, ulusal makamların, özellikle ilgili mahkûmları ve cezaevi personelini sorgulayan Disiplin Kurulunun ve infaz hâkiminin tespitlerinin, sorgulanmasına imkân verecek hiçbir unsur veya iddia tespit etmemektedir.

20. Sonuç olarak, başvurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

21. Başvuran, bir koğuş arkadaşı tarafından darp edilip yaralandığından ve idarenin gerekli tedaviyi kendisine uygulamadığından da şikâyetçidir. Başvuran, aynı zamanda kendisini korumak için ulusal makamların pozitif yükümlülüklerine riayet etmediklerinden şikâyetçidir.

22. Mahkeme, ulusal mahkemelerin bu şikâyetlere ilişkin olarak 13 Temmuz 2011 tarihinde verdiği nihai kararın, yapılan mevcut başvurudan altı aydan daha uzun bir süre önce, yani 5 Mart 2012 tarihinde tebliğ edildiğini belirtmektedir. Dolayısıyla, bu şikâyet vaktinden geç sunulmuştur ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, Oy birliğiyle,

başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilerek, 27 Eylül 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Paul Lemmens
Başkan